

Rzeszów, 3 sierpnia 2025 r.

Prof. dr hab. Radosław Grabowski

Wydział Prawa i Administracji

Uniwersytet Rzeszowski

Recenzja

osiągnięć naukowych doktora Andrzeja Kazimierza Pogłódka w tym monografii:

Status prawnoustrojowy Izby Architektów jako samorządu zaufania publicznego,

Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, ISBN: 978-83-67149-69-3, Warszawa 2024, ss. 624

Działając na podstawie uchwały nr 121/2024/2025 Rady Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z dnia 20 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia składu komisji habilitacyjnej w postępowaniu dotyczącym nadania stopnia doktora habilitowanego Panu dr. Andrzejowi Pogłódkowi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2024.1571 t.j.), przedkładam ocenę osiągnięć naukowych Habilitanta.

1. Podstawowe dane o Habilitancie

Magister prawa, dyplom uzyskany na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (9 czerwca 2011 r.); tytuł pracy magisterskiej: Ludowa inicjatywa ustawodawcza w Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku. Promotor: Prof. zw. dr hab. Mirosław Granat,

Magister stosunków międzynarodowych, dyplom uzyskany na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (22 października 2013 r.); tytuł pracy magisterskiej: Organy wewnętrzne Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Promotor: Dr hab. Bogumił Szmulik, prof. UKSW,

Doktor nauk prawnych, stopień nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2013 r. Tytuł rozprawy doktorskiej: Polski model zmiany konstytucji na tle porównawczym. Promotor: Dr hab. Bogumił Szmulik, prof. UKSW. Recenzenci: Prof. zw. dr hab. Bogusław Banaszak, Prof. zw. dr hab. Mirosław Granat.

Od 1 października 2011 r. do 30 września 2015 r. asystent w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Porównawczego i Współczesnych Systemów Politycznych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Od 1 października 2015 r. adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Porównawczego i Współczesnych Systemów Politycznych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Od 1 czerwca 2018 r. adiunkt w Sekcji Praw Podstawowych w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości

2. Informacje o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia postępowania w sprawie o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w tym obowiązujących kryteriach oceny

Habilitant wniosek w przedmiotowej sprawie złożył dnia 23 stycznia 2025 r. Do przeprowadzenia postępowania mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a ustawy, stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która ma stopień doktora oraz posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a. Wnioskodawca powinien ponadto wykazywać się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, co wynika wprost z art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy.

Osiągnięciem naukowym wskazanym przez dra A. Pogłódka, mającym stanowić znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej, jest monografia „*Status prawnoustrojowy Izby*

Architektów jako samorządu zaufania publicznego”, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, ISBN: 978-83-67149-69-3, Warszawa 2024, ss. 624. Opracowanie zostało opublikowane przez wydawnictwo znajdujące się we wspomnianym w ustawie wykazie, a także posiada cechy wskazujące na jego naukowy charakter.

3. Ocena osiągnięcia naukowego, o którym stanowi art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy

Problematyka samorządności jest obecna w Konstytucji RP z 1997 r., jednak jej regulacje odnoszą się przede wszystkim do samorządu terytorialnego. Stąd też zagadnienia dotyczące samorządu zawodowego są niejako wątkiem pobocznym regulacji konstytucyjnych, co rzutuje na stopień zainteresowania nimi w nauce prawa konstytucyjnego. Istotne znaczenie dla oceny rozprawy ma także fakt, iż poza samorządami zawodowymi posiadającymi pewną tradycję funkcjonowania – jak samorządy prawnicze czy lekarskie – pozostałe są bytami stosunkowo młodymi. Naturalne jest zatem, że tego rodzaju organizacje wymagają podjęcia badań, wskazania ich cech charakterystycznych, refleksji nad misją społeczną, a także statusem prawnoustrojowym. Tematyka przedstawionej do oceny monografii odnosi się do samorządu zawodowego architektów, który w obecnej formie istnieje od ćwierćwiecza. W tym czasie na gruncie prawa nie były podejmowane kompleksowe badania tej instytucji, nie ukazała się także monografia w sposób całościowy odnosząca się do działania samorządu architektów w Polsce. Co za tym idzie, tematyka monografii jest oryginalna, a przeprowadzone badania należy uznać za istotne dla polskiej nauki prawa, gdyż podnoszą stan wiedzy w badanym obszarze oraz wypełniają istniejącą lukę.

Należy docenić fakt, iż Autor nie tylko analizuje status prawnoustrojowy samorządu zawodowego architektów, jak to sygnalizuje w tytule. Trzeba docenić podjęcie przez Habilitanta rozważań wykraczających poza wąskie ujęcie problemu, związanych z ideą samorządności, genezą instytucji samorządowych, historycznym i współczesnym formom samorządności w ogóle, a samorządności zawodowej w szczególności. Ponadto Autor rozprawy przełamuje typowy schemat badawczy i wykracza poza rozważania osadzone jedynie w doktrynie prawa konstytucyjnego. Sięga przy tym do ustaleń poczynionych przez przedstawicieli licznych subdyscyplin prawnych, zarówno najnowszych, jak też wcześniejszych. Zabieg ten pozwolił osadzić prowadzoną analizę na solidnym fundamencie historyczno-prawnym, teoretyczno-prawnym oraz prawn-administracyjnym. Wymusiło to przeprowadzenie

obszernych badań, o czym świadczy ilość odniesień do literatury przedmiotu. W rezultacie poczynione ustalenia zostały osadzone w szerokim kontekście, a jednocześnie w sposób istotny wzbogaciły wywód i spowodowały, że mamy do czynienia z opracowaniem wartościowym naukowo.

Zastosowaną metodologię należy uznać za właściwą w kontekście założonych celów. Na marginesie – należy docenić, że Autor we wstępie odnosi się do zagadnień natury metodologicznej, gdyż jest to często pomijany element polskich opracowań prawnych. Ambitne założenia badawcze przełożyły się na rozbudowaną strukturę monografii, liczącą 9 rozdziałów. Habilitant w autoreferacie dokonał skróconego opisu treści poszczególnych rozdziałów, wskazując na ich kluczowe elementy.

Rozdział I *Samorząd jako kategoria pojęciowa, teoretyczna i prawna* to wprowadzenie do problematyki samorządu. Jak już wspomniano, ta część ma charakter fundamentalny, gdyż recenzowana monografia uwzględnia klasyczną konstrukcję wyводу – od ogółu do szczegółu. Autor przybliżył tu ideę samorządu, wskazał na opracowane typologie, a także przedstawił teorie doktryny na temat istoty samorządności. Prowadzone rozważania mają walor porządkujący, ułatwiający analizę regulacji konstytucyjnych.

Rozdział II odnosi się do genezy i ewolucji samorządności zawodowej, choć w tytule użyto mało precyzyjnego określenia „dzieje”. Autor analizuje kolejne przypadki powierzenia zarządzania swoimi sprawami społecznościami zawodowym, poczynawszy od czasów starożytnych. W tej części znalazła się także analiza kształtowania się samorządności zawodowej w II RP, regres w tej dziedzinie w okresie PRL, odrodzenie idei samorządności zawodowej po 1989 r., a także utworzenie Izby Architektów jako samorządu zawodu zaufania publicznego.

Rozdział III nosi tytuł *Samorzady zawodowe w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* Stanowi on analizę regulacji konstytucyjnych mających zastosowanie do samorządności zawodowej oraz kategorii szczególnej - samorządów zawodów zaufania publicznego. Habilitant zbadał proces kształtowania norm konstytucyjnych, a także przeanalizował problem tworzenia i znoszenia samorządów zawodowych.

Rozdział IV to analiza statusu zawodu architekta w kontekście takich pojęć jak: zawód wolny, zawód regulowany, a także zawód zaufania publicznego. Autor wykorzystuje przy tym

ustalenie doktryny oraz orzecznictwa, co pozwala na ustalenie w jakim stopniu przedmiotowy zawód spełnia kryteria zaliczenia do kategorii szczególnej.

Rozdział V stanowi najciekawszą naukowo część monografii. Jak to zasygnalizowano w tytule, w rozdziale została podjęta udana próba umocowania samorządu zawodowego architektów jako samorządu zawodu zaufania publicznego. W tym celu Habilitant wskazał elementy treści zasad i wartości konstytucyjnych, których realizacja uzasadnia istnienie samorządu zawodowego architektów. W tej grupie znalazły się zasady: dobra wspólnego, pomocniczości, decentralizacji, ochrony pracy oraz rzetelności i sprawności instytucji publicznych.

W rozdziale VI *Organizacja samorządu zawodowego architektów* Habilitant zrekonstruował model organizacyjny samorządu zawodowego architektów w Polsce, uwzględniając organ centralny, tj. Krajową Izbę Architektów, a także organy terenowe, tj. izby okręgowe.

Kolejne dwa rozdziały to analiza zadań samorządu zawodowego architektów. W rozdziale VII Autor odnosi się do zadań samorządu zawodowego architektów z zakresu administracji publicznej, natomiast w rozdziale VIII do zadań samorządu zawodowego architektów niemających charakteru zadań publicznych. W recenzowanej monografii każdy ze wskazanych obszarów został zbadany pod kątem rozwiązań prawnych, a także praktyki funkcjonowania w zakresie sposobu realizacji zadań publicznych oraz niepublicznych przez Izbę Architektów. Uwzględniono przy tym generalny cel ustanawiania samorządów zawodowych, czyli sprawowania pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu oraz reprezentowania i integrowania środowiska zawodowego.

Ostatni IX rozdział opracowania, *Nadzór nad samorządem zawodowym architektów*, odnosi się do problematyki nadzoru wewnętrznego i zewnętrznego nad działalnością analizowanego samorządu zawodowego, a także sądowej kontroli nad decyzjami podejmowanymi przez jego organy.

Z satysfakcją należy odnotować, że każdy z rozdziałów zawiera wyodrębnioną część, w której znalazły się konkluzje. Takie zwarte podsumowanie rozważań prowadzonych w poszczególnych rozdziałach oraz tezy sformułowanych na użytek prowadzonych rozważań mają walor porządkujący badania oraz dyscyplinujący Autora. Pozwoliło to także na stworzenie bardziej ogólnego zakończenia, co dobrze koresponduje z przekrojowym charakterem monografii. W ostatniej części książki Habilitant sformułował ogólne uwagi na temat

samorządu zawodowego architektów, w tym odpowiedź na kluczowe pytanie: czy obecny model samorządu zawodowego architektów jest optymalny i pozwala mu na wykonywanie jego zadań ustrojowych.

Autor odnosi się do licznych pozycji literatury przedmiotu, jej wykaz obejmuje 16 stron, czyli ponad około 350 pozycji. Wykazy źródeł prawa i orzecznictwa zajmują 21 stron a materiałów źródłowych kolejne 6 stron. Od objętości bibliografii ważniejsze jest wykorzystanie źródeł w ramach prowadzonej analizy. Z satysfakcją należy stwierdzić, że Autor prowadzi dojrzały, wielowarstwowy wywód, odnosząc się do przytaczanych źródeł i wyrażanych opinii niekiedy aprobująco, niekiedy natomiast krytycznie. Łączna ilość przypisów w recenzowanej rozprawie wynosi niemal 1900, co dowodzi sprawności w zakresie wykorzystania bazy źródłowej w pracy naukowej. Pod względem językowym monografia nie budzi większych zastrzeżeń, gdyż została napisana poprawną polszczyzną. Przedstawione w rozprawie ustalenia i wnioski są oryginalne, dobrze uzasadnione, a także mają charakter odautorski, co zasługuje na aprobatę. Dr Andrzej Pogłódek odnosi się szeroko do ustaleń poczynionych w ramach subdyscyplin prawniczych, w czym należy upatrywać dodatkowych walorów rozprawy, czy też - używając języka ustawy - wkładu Habilitanta w rozwój nauk prawnych.

Reasumując, monografia autorstwa Dr Andrzeja Pogłódka, *„Status prawnoustrojowy Izby Architektów jako samorządu zaufania publicznego”*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, ISBN: 978-83-67149-69-3, Warszawa 2024, ss. 624 spełnia wymogi stawiane osiągnięciu naukowemu, uzyskanemu po otrzymaniu stopnia doktora, mającemu stanowić znaczny wkład Autora w rozwój dyscypliny naukowej: prawo, dziedzina nauki prawne, obszar nauk społecznych.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych (publikacji)

Habilitant przedstawił do oceny 110 publikacji naukowych, w tym: 9 publikacji książkowych (2 monografie, 3 opracowania o wybranych systemach konstytucyjnych, a także 3 tłumaczenia konstytucji wydane w formie monograficznej); 54 rozdziały w książkowych opracowaniach wieloautorskich; 31 artykułów, 9 tłumaczeń, 6 glos oraz 1 recenzję – wszystkie opublikowane w czasopismach naukowych. Różnorodność publikacji oraz ich liczba wskazują na autentyczne zaangażowanie badawcze Autora, wymagane od kandydata do stopnia

doktora habilitowanego. Merytoryczna jakość publikacji nie budzi zastrzeżeń, co nie jest zaskakujące, gdyż przed publikacją podlegały one procedurom recenzyjnym, a spora ich liczba ukazała się w czasopiśmie oraz wydawnictwach o uznanej renomie. Ponadto dr A. Pogódek wygłosił 26 referatów na konferencjach krajowych i zagranicznych. Z uznaniem należy odnotować fakt współpracy Habilitanta z otoczeniem, przejawiającą się w zaangażowaniu w przygotowanie 19 opinii prawnych dla licznych organów konstytucyjnych. Nie sposób natomiast ocenić na gruncie naukowym współpracy z Sejmem w postaci przygotowania licznych projektów stanowisk.

Kandydat przejawia talenty organizatorskie, o czym świadczy zaangażowanie w organizację 6 konferencji naukowych, 17-krotne pełnienie funkcji redaktora naukowego lub współredaktora książek wieloautorskich. W tej samej kategorii należy umieścić zaangażowanie w realizację projektów naukowych w ramach zespołów badawczych. Dr A. Pogódek wymienia 7 takich projektów, przy czym w 3 przypadkach pełnił funkcję kierownika. Były to następujące przedsięwzięcia:

1. „Polityka Sprawiedliwości 2018” w zakresie przeciwdziałania przyczynom przestępczości, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, 2018 r., jako członek komitetu sterującego;
2. Komunikacja strategiczna w obszarze przeciwdziałania przyczyną przestępczości przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 2018-2019, jako kierownik projektu (od 1 grudnia 2018 r. do końca trwania projektu tj. 31 maja 2019 r.);
3. Wybrane zagadnienia systemu zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom w kontekście prawnoporównawczym, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 2018-2019, jako wykonawca;
4. Przemiany ustrojowe w państwach demokratycznych współczesnego świata, 2019 – 2021, Fundacja Ośrodek Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego jako kierownik projektu;
5. Efektywne prawo w efektywnym państwie. Uwarunkowania lokalne w kontekście globalnym, wobec wyzwań XXI w. w walce z przestępczością, Instytut Prawa Ustrojowego, 2020, jako wykonawca;

6. Instytucjonalna architektura organów ochrony i przestrzegania prawa w porządkach prawnych współczesnych państw w perspektywie komparatystycznej, Akademia Wymiaru Sprawiedliwości, 2020 – 2023, jako kierownik projektu;

7. Tworzenie rozwiązań normatywno-opisowych w celu przeciwdziałania przyczynom przestępczości oraz rozwoju systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem w postaci opartego na wiedzy aksjologicznego uzasadnienia podstaw praktycznego funkcjonowania polskiego systemu prawa, 2021-2023, Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, jako wykonawca.

Habilitant w swoim autoreferacie wskazuje 5 obszarów zainteresowań badawczych, choć przegląd przypisanych do nich publikacji nakazuje wyodrębnić kolejny, 6 obszar. Warto w tym miejscu nadmienić, że za obszar badawczy należy - na potrzeby oceny dorobku naukowego - uznać precyzyjnie wskazaną w postaci założeń badawczych płaszczyznę zainteresowań, w ramach której prowadzona jest kompleksowa analiza dyskursu oraz źródeł, co ma prowadzić do pozytywnej lub negatywnej weryfikacji poczynionych założeń. Tego rodzaju aktywność może zostać zrealizowana poprzez przeprowadzenie badań i publikację ich wyników w postaci zwartej lub rozproszonej (artykułów naukowych oraz wystąpień konferencyjnych). Stąd wniosek, że nie jest to każda działalność publikacyjna (np. tzw. opracowania przyczynkarskie), ale świadomie i celowo realizowana działalność badawcza.

W ramach pierwszego, określonego jako *Poradzieckie państwa nieuznawane i częściowo uznawane*, znalazły się różnego rodzaju publikacje (łącznie 11), wyodrębnione na podstawie kryterium tematycznego. Zostały one opublikowane pomiędzy rokiem 2014 a 2021, co świadczy, że nie jest to zagadnienie podejmowane epizodycznie, a Habilitant powraca do niego regularnie. Należy to przyjąć z aprobatą, gdyż temat jest interesujący z punktu widzenia prawa konstytucyjnego oraz międzynarodowego, ma także istotne znaczenie dla stabilności państw obszaru postradzieckiego, co wprost przekłada się na bezpieczeństwo m.in. Europy Wschodniej.

Do obszaru *Ustroje konstytucyjnych państw Azji Środkowej* Habilitant zaliczył 25 opracowań, opublikowanych w latach 2014-2019. Należy się zgodzić ze stwierdzeniem Autora, że „kraje tego regionu modernizując swoje instytucje ustrojowe posiadają swoją specyfikę. W przypadku ustroju Kirgistanu dla Azji Środkowej stanowi on laboratorium ustrojowe”. Warto nadmienić, iż region ten posiada duże znaczenie geostrategiczne, co sprawia, że

wiedza na temat ustroju położonych w nim państw i zachodzących tam procesów mają realne znaczenie praktyczne. Region ten jest także interesujący dla konstytucjonalistów zainteresowanych recepcją rozwiązań państw obcych (nie tylko zachodnioeuropejskich) w państwach współczesnych.

W kolejnym obszarze badawczym *Ustrój Federacji Rosyjskiej i republik Federacji Rosyjskiej* znalazło się 12 opracowań, opublikowanych w latach 2015-2021. Oczywiście jest, że w interesie każdego państwa leży posiadanie możliwie szerokiej wiedzy na temat sposobu organizacji oraz funkcjonowania państw sąsiedzkich. W przypadku Polski wiedza o naszym największym sąsiadem (poprzez granicę z Obwodem Królewieckim), a zarazem państwie prowadzącym skuteczną politykę imperialną na dwóch kontynentach jest bezcenna. Przy czym równie wartościowe są informacje pozyskana w ramach nauk o bezpieczeństwie, nauk prawnych oraz nauk socjologicznych. W tym kontekście z satysfakcją należy odnotować, że Habilitant zagadnienie ustroju Federacji Rosyjskiej oraz pokrewne (obszary 1 i 2) uczynił przedmiotem swoich zainteresowań naukowych.

Czwarty obszar badawczy, określony jako *wybrane zagadnienia dotyczące ustroju Polski*, jest na tyle niejednorodny, że należy go podzielić na dwa osobne bloki tematyczne. Oddzielić przy tym należy publikacje odnoszące się do ustroju konstytucyjnego Polski, od publikacji, które leżą w płaszczyźnie zainteresowania prawa administracyjnego, prawa pracy, ochrony konsumenta oraz organów ochrony prawnej.

Grupa pierwsza obejmuje: Jurek Ł., Pogłódek A., Kilka uwag o reformie prokuratury w Polsce z 2010 r., [w:] Materiały konferencji pod tytułem Działalność Profesora Zbigniewa Hołdy na płaszczyźnie praw człowieka i prawa karnego wykonawczego - widziana oczyma młodych ludzi", 27-28 maja 2010 r., Kraków, red. B. Stańdo-Kawecka, P. Jakubek, M. Mitana, A. Papierz, B. Przywora, AT Group, Kraków 2011, 978-83-61026-44-0, s. 111 – 117; Szmulik B., Pogłódek A., Sąd Najwyższy a organy władzy ustawodawczej, [w:] Wybrane aspekty parlamentaryzmu zracjonalizowanego, red. M. Paździor, B. Szmulik, Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Lublin 2011, ISBN: 978-83-62074-21-1, s. 167-180; Pogłódek A., Przywora B., Z problematyki zasadniczego podziału terytorialnego państwa polskiego po 1989 roku, [w:] Reformy ustrojowe w Polsce 1989-1998-?, red. T. Stanisławski, B. Przywora, Ł. Jurek, Wydawnictwo KUL, Lublin 2014, ISBN: 978-83-8061-003-3, s. 89 100; Pogłódek A., Przywora B., Glosa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia

7.11.2013 r. (K 31/12) w sprawie oceny konstytucyjności trybu uchwalania ustawy z 18.08.2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, "Krajowa Rada Sądownictwa" 2014, nr 3 (24), s. 5-9; Szmulik B., Pogłódek A., "Nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody". Komentarz do Artykułu 39 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, [w:] Ewolucja władzy wykonawczej w krajach Europy Środkowej i Wschodniej w okresie transformacji ustrojowej 1989 - 2014 r., red. B. Szmulik, M. Paździor, Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, Lublin 2015, ISBN: 978-83 64527-21-0, s. 283 – 294; Pogłódek A., O potrzebie regulacji lobbingu prowadzonego przez organizacje pozarządowe finansowane z zagranicy, [w:] Jawność i jej ograniczenia, Tom IX Zadania i kompetencje, red. B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015, ISBN: 978-83-255-7664-6, s. 376 – 384; Pogłódek A., Przywora B., Państwowa Komisja Wyborcza - w poszukiwaniu modelu ustrojowego, [w:] Aktualne problemy prawa wyborczego, red. B. Banaszak, A. Bisztyga, A. Feja-Paszkiewicz, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2015, ISBN: 978-83-7842-206-8, s. 307 – 318; Szmulik B., Pogłódek A., Wolność sumienia i religii. Rozważania nad artykułem 53 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, [w:] W kręgu zagadnień konstytucjonalizmu oraz współczesnego państwa, red. V. Serzhanova, RS Druk, Rzeszów 2015, ISBN 978-83-63666-55-2, s. 232-255; Szmulik B., Pogłódek A., The constitutional complaint in the polish supreme law, "Espaceo Jurídico Journal of Law" 2016, nr 1 (vol. 17) s. 29 – 46; Pogłódek A., Przywora B., O potrzebie utrzymania cenzusu domicylu w wyborach do organu stanowiącego jednostek samorządu terytorialnego – uwagi na kanwie postulatów nowelizacji kodeksu wyborczego, „Studia Wyborcze” 2021, t. 31, s. 58 – 71; Omówienie projektu ustawy o sądach pokoju pod kątem obowiązujących przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku wraz z komentarzem do przepisów wprowadzających niniejszą ustawę, [w:] Ocena możliwości ustanowienia sądownictwa pokoju w polskim porządku prawnym, red. J. Szymanek, Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022, ISBN: 978-83-66454-32-3, s. 273–299; Pogłódek A., Możliwość ustanowienia instytucji sędziego pokoju na gruncie obowiązujących przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku z elementami analizy prawnoporównawczej, [w:] Ocena możliwości ustanowienia sądownictwa pokoju w polskim porządku prawnym, red. J. Szymanek, Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2022, ISBN: 978-83 66454-32-3 s. 169-191.

Do grupy drugiej (*varia*) należy zaliczyć: Pogłódek A., Rządowe Centrum Legislacji, [w:] Administracja publiczna, T.1, Ustrój administracji państwowej centralnej. Komentarz, red. K. Miaskowska Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2553 474-5, s. 175-187; Pogłódek A., Główny Geodeta Kraju, [w:] Administracja publiczna, T.1, Ustrój administracji państwowej centralnej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2553-474-5, s. 722-746; Pogłódek A., Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, [w:] Administracja publiczna, T.1, Ustrój administracji państwowej centralnej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2553-474-5, s. 764-762; Pogłódek A., Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, [w:] Administracja publiczna, T.1, Ustrój administracji państwowej centralnej. Komentarz, red. K. Miaskowska Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2553 474-5, s. 1426-1446; Pogłódek A., Szef Obrony Cywilnej Kraju, [w:] Administracja publiczna, T.1, Ustrój administracji państwowej centralnej. Komentarz, red. K. Miaskowska Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2553 474-5, s. 1446-1460; Pogłódek A., Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, [w:] Administracja publiczna, T. 2, Ustrój administracji państwowej terenowej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2554-292-4, s. 127-137; Pogłódek A., Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, [w:] Administracja publiczna, T. 2, Ustrój administracji państwowej terenowej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2554-292-4, s. 138-150; Pogłódek A., Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, [w:] Administracja publiczna, T. 2, Ustrój administracji państwowej terenowej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2554-292-4, s. 227-251; Pogłódek A., Komendant powiatowy Państwowej Straży Pożarnej, [w:] Administracja publiczna, T. 2, Ustrój administracji państwowej terenowej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2554-292-4, s. 252-277; Pogłódek A., Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego, [w:] Administracja publiczna, T. 2, Ustrój administracji państwowej terenowej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2554-292-4, s. 397-409; Pogłódek A., Dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, [w:] Administracja publiczna, T. 2, Ustrój administracji

państwowej terenowej. Komentarz, red. K. Miaskowska-Daszkiewicz, B. Szmulik, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, ISBN: 978-83-2554-292-4, s. 550-573; Jurek Ł., Pogłódek A., Odpowiedzialność cywilna przewoźników kolejowych z tytułu usługi przewozu osób, [w:] Odpowiedzialność cywilna. Materiały pokonferencyjne III Ogólnopolskiego Zjazdu Cywiliistów Studentów, Łódź, 10-12 października 2011, red. Ł. Korporowicz, M. Kostwiński, Drukarnia Cyfrowa i Wydawnictwo "Piktor", Łódź 2012, ISBN: 978-83-60604-81-6, s. 92-96; Pogłódek A., Przywora B., Rzecznik Ubezpieczonych w Polsce - stan obecny i perspektywy zmian, [w:] Z najnowszej problematyki prawa publicznego i prawa prywatnego, red. T. Stanisławki, B. Przywora, Ł. Jurek, P. Światał, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL, Lublin 2014, ISBN: 978-83-938073-2-1, s. 25-37; Pogłódek A., Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy w przypadku pracownika – ojca lub pracownika – innego członka najbliższej rodziny w okresie ciąży pracownicy. Uwagi de lege ferenda „Prawo w działaniu” 2022, t. 50, s. 195 – 206; Pogłódek A., Ocena konstytucyjności przepisów dotyczących wyłączenia możliwości pobierania przez sędziów uposażenia w stanie spoczynku i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, „Zeszyty Prawnicze BAS” 2023, nr 3, s. 283-316).

Obszar 6 obejmuje opracowania dotyczące - jak to ujął Habilitant – „zagadnień polityczno-ustrojowych innych państw obcych, badania w tym zakresie obejmowały instytucje polityczne, w tym urząd sędziowski, gwarancje ochrony praw człowieka oraz prawa polityczne obywateli”. W grupie tej znalazło się 10 pozycji na temat rozwiązań prawnych oraz ustroju Mołdawii, liczne opracowania dotyczące Rumunii, Słowenii i Kolumbii, a także innych państw, głównie europejskich. Także w tej części należy uwzględnić opracowania przygotowane przez Habilitanta w ramach prac prowadzonych w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości, wymienione na stronach 27 i 28 autoreferatu.

Podsumowując tę część recenzji stwierdzam, że dorobek Habilitanta jest obszerny i obejmuje różnorodne zagadnienia. Za szczególnie wartościowe należy uznać badania dotyczące Federacji Rosyjskiej, a także państw (uznawanych i nieuznawanych) szeroko rozumianego obszaru postradzieckiego. Są to badania oryginalne i prowadzone z widocznym zaangażowaniem, a ich rezultaty stanowią istotny wkład do nauki prawa konstytucyjnego w Polsce. Zwraca uwagę nie do końca przemyślane przyporządkowanie publikacji w obszarze 3, który w mojej opinii należy podzielić. Zwraca uwagę przemyślana tematyka badawcza, długoletnie badania poszczególnych obszarów, zmierzające do pogłębienia stanu wiedzy oraz

istotne znaczenie – zwłaszcza obszarów 1, 2, 4 i 5 dla rozwoju dyscypliny nauki prawne. Są to publikacje oryginalne, wydane w różnorodnych opracowaniach, częściowo po rosyjsku, co jest istotne z uwagi na zainteresowania Autora. Dorobek Habilitanta poddany ocenie w tym punkcie recenzji zasługuje na uznanie, gdyż stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej nauki prawne.

5. Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Zgodnie z wymogami art. 219 ust. 1 pkt 3 ustawy habilitant powinien wykazywać się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Dr A. Pogłódek od 1 października 2011 r. do 30 września 2015 r. pracował jako asystent Katedrze Prawa Konstytucyjnego Porównawczego i Współczesnych Systemów Politycznych Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, od 1 października 2015 r. jest tam adiunktem. Od 1 czerwca 2018 r. Habilitant został zatrudniony jako adiunkt w Sekcji Praw Podstawowych Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie. Biorąc pod uwagę fakt, iż zarówno w uniwersytecie, jak i w instytucie zatrudniony jest na stanowisku adiunkta, należy uznać, iż spełnia warunek podjęcia aktywności naukowej w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej. Większość wymienionych w recenzji publikacji powstała w okresie zatrudnienia w UKSW, zatem aktywność tam podejmowaną należy uznać za istotną.

Ponadto na stronach 27-29 autoreferatu Habilitant wymienia aktywności naukowo-badawcze, przyporządkowując je do instytucji (instytutów, uczelni, organizacji III sektora), z którymi był lub jest związany. W ramach zatrudnienia w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości powstało ponad 10 publikacji, wymienionych w załączonych wykazach, a także brał udział w realizacji następujących projektów badawczych: *Rady Sądownictwa w państwach Unii Europejskiej. Przegląd rozwiązań*, 2019, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości jako koordynator; *Organy prowadzące postępowania dyscyplinarne wobec sędziów w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Przegląd rozwiązań*, 2019, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości jako koordynator; *Instytucja sędziego pokoju w wybranych państwach europejskich*, 2020, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, jako koordynator. W Fundacji Instytut Prawa Ustrojowego w 2020 r. – w ramach realizowanego ze środków zewnętrznych przez Fundację w latach 2020–2023 projektu

badawczego pn. „Efektywne prawo w efektywnym państwie. Uwarunkowania lokalne w kontekście globalnym wobec wyzwań XXI w. w walce z przestępczością” Habilitant zrealizował 3 prace badawcze. W Fundacji Ośrodek Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w ramach kierowanego przez Habilitanta projektu badawczego przygotował on opracowanie *Obowiązki jednostki w konstytucjach wybranych państw współczesnych*, Warszawa 2022, ISBN 978-83-67049-15-3, ss. 48. Z autoreferatu wynika, że dr A. Pogłódek prowadził prace badawcze także w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości. W przygotowaniu znajduje się opracowanie na zlecenie Central European Academy w Budapeszcie *Other regional systems of human rights protection* dotyczące (euro)azjatyckich oraz arabsko-muzułańskich systemów ochrony praw człowieka (3,75 arkusza wydawniczego).

Reasumując, Habilitant podjął wymagane prawem aktywności naukowe w uczelniach i innych instytucjach, w tym także podejmowane poza granicami Polski. Jego aktywność w tym zakresie nie budzi zastrzeżeń.

6. Konkluzje

Sformułowane w recenzji spostrzeżenia i uwagi prowadzą do jednoznacznego wniosku, że zarówno przedłożona monografia naukowa *Status prawnoustrojowy Izby Architektów jako samorządu zaufania publicznego*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, ISBN: 978-83-67149-69-3, Warszawa 2024, ss. 624, jak i pozostałe osiągnięcia naukowe zasługują na pozytywną ocenę. Stanowią one znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne. Habilitant od czasu uzyskania stopnia naukowego doktora wykazał się wymaganą aktywnością naukową, o czym świadczą liczne publikacje, opinie prawne oraz udział w realizacji projektów badawczych.

W związku z powyższym stwierdzam, że zarówno rozprawa habilitacyjna, jak też pozostałe przedstawione osiągnięcia Pana dra Andrzeja Pogłódka spełniają wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Zatem w pełni zasadne jest więc dopuszczenie Habilitanta do dalszych etapów postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Radosław Grabowski